

Sygn. akt I CNP 25/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

ze skargi M. Films Spółki z o.o. w W. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 31 marca 2010 r., wydanego w sprawie z powództwa M. M. przeciwko M. Films Spółce z o.o. w W. o ochronę praw autorskich, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 grudnia 2012 r.,

- 1. stwierdza, że wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 31 marca 2010 r., jest niezgodny z prawem w punkcie I (pierwszym) w części oddalającej apelację strony pozwanej – M. Films Spółki z o.o. w W.;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej M. Films Spółki z o.o. w W. kwotę 1700 (tysiąc siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów wywołanych wniesieniem skargi.**

Uzasadnienie

Powódka dochodziła od kilku pozwanych, w tym od „M. Films” spółki z o.o. kwoty trzykrotnego wynagrodzenia w związku z naruszeniem majątkowych praw autorskich (przysługujących jej poprzedniczce prawnej); domagała się także nakazania pozwanym zaprzestania naruszenia przynależnych jej praw autorskich majątkowych przez zakaz rozpowszechniania i wyświetlania filmu wskazanego w pozwie.

Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo częściowo i to jedynie w zakresie dochodzonego wynagrodzenia (art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. w prawie autorskim i prawach pokrewnych; Dz.U. z 2006 r., nr 90, poz. 631; obecnie – art. 79 ust. 1 pkt 36 prawa autorskiego – Dz.U. z 2007 r., nr 99, poz. 662). Od pozwanej „M. Films”- spółki z o.o. i innych pozwanych zasądzone solidarnie kwotę 10.000 zł jako dwukrotne wynagrodzenie, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone, także w odniesieniu do dwóch wspomnianych roszczeń. Sąd Okręgowy stwierdził istnienie po stronie powódki legitymacji czynnej w niniejszym procesie. Wynikała ona z art. 2 – ustawy o prawie autorskim. Przepis ten chroni prawa autorskie autora utworu pierwotnego i wtórnego (opracowania) w zakresie przysługujących praw autorskich. W związku z tym, że prawa autorki (poprzedniczki prawnej powódki) do utworu pierwotnego nie wygasły, powódka zachowuje legitymację czynną w zakresie dochodzonych roszczeń.

Sąd Okręgowy dokonał szczególnego obliczenia wynagrodzenia przysługującego powódce i doszedł do wniosku, że wynosi ono 10.000 zł (s. 6-8 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Pozwana „M. Films” – spółka o.o. zaskarżyła wyrok Sąd Okręgowego odnośnie do rozstrzygnięć zawartych w pkt 1-5 w zakresie zasądzenia od niej na rzecz powódki kwoty 10.000 zł z odsetkami. W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2008 r. pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń powódki, powołując się

na trzyletni termin przedawnienia przewidziany w art. 442 § 1 k.c. (termin ten upłynął bowiem w lutym 2003 r., a pozew został wniesiony w dniu 6 lipca 2003 r.).

Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwaną, nie podzielając zasadności zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczenia wynikającego z art. 79 ust. 1 ustawy o prawie autorskim (obecnie art. 79 ust. 1 pkt 3b tej ustawy). Sąd ten stwierdził ogólnie, że skoro przepisy ustawy o prawie autorskim z 1994 r. nie zawierają szczególnych postanowień dotyczących przedawnienia roszczeń wynikających z art. 79 tej ustawy, to należy przyjąć, iż mają tu zastosowanie przepisy art. 118 k.c.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w zakresie oddalającym apelację strony pozwanej – „M. Films” – spółki z o.o., strona ta wskazywała, że rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji narusza art. 118 k.c. i art. 442 (obecnie – art. 442¹ k.c.). Przyjęto w nim bowiem bezpodstawnie dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń majątkowych wynikających z art. 79 ust. 1 ustawy o prawie autorskim z 1994 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przyjmując stanowisko, że do przedawnienia roszczeń majątkowych wynikających z art. 79 ust. 1 ustawy o prawie autorskim z 1994 r. ma zastosowanie ogólny przepis art. 118 k.c., Sąd Apelacyjny powołał się na wypowiedzi w literaturze i przytoczył odpowiednią publikację (s. 22 – 23 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Tymczasem brak regulacji w ustawie o prawie autorskim szczególnych przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń majątkowych wynikających z naruszenia autorskich praw majątkowych (art. 79 ust. 1 ustawy), nie przesądza jeszcze o tym, że pod uwagę należy brać ogólny przepis art. 118 k.c. W wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy dokonał szczegółowej analizy prawnego charakteru tych roszczeń, w tym roszczenia o zapłatę odpowiedniego wynagrodzenia w związku z naruszeniem autorskich praw majątkowych. Chodzi tu o wypowiedzi Sądu Najwyższego dokonywane zarówno na tle stanu prawnego przed jego zmianą w dniu 31 maja 2006 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 98, poz. 631), jak i po tej dacie, gdy odpowiednio rozbudowano przepis art. 79 ust. 1 ustawy. Eksponowano w nich odszkodowawczy i jednocześnie deliktowy charakter wspomnianych roszczeń,

przedstawiając istotne argumenty prawne na rzecz takiego stanowiska (wynagrodzenie jako zryczałtowane odszkodowanie, pozaumowny charakter odpowiedzialności podmiotu naruszającego autorskie prawa majątkowe w sposób bezprawny, odesłanie *de lege lata* do „zasad ogólnych” – art. 78 ust. 1 pkt 1a ustawy, obiektywizacja odpowiedzialności naruszającego i nasilenie elementów represyjności charakterystyczne dla odpowiedzialności deliktowej, współsprawstwo deliktowe kilku podmiotów naruszających majątkowe prawo autorskie, art. 422 k.c.). Argumentację taką przedstawiano w sposób syntetyczny i przekonywający np. w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 633/10 (OSNC 2012, z. 3, poz. 37; tamże powołano inne orzeczenia Sądu Najwyższego). W wyroku z dnia 21 października 2011 r., IV CSK 133/11 (nie publ.) wyraźnie wskazywano na to, że odpowiedzialność przewidziana w art. 79 ustawy o prawie autorskim jest odpowiedzialnością deliktową z racji bezprawnego wkroczenia w cudze prawo wyłączne. Roszczenie o wynagrodzenia jest alternatywą odszkodowania na zasadach ogólnych, ma charakter *stricte* odszkodowawczy i nie zależy od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku. Na deliktowy charakter omawianej odpowiedzialności wskazano także w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 8 lutego 2011 r., V CSK 56/11 (nie publ.) i z dnia 8 marca 2012 r., V CSK 102/11 (nie publ.).

W związku z tym, że Sąd Apelacyjny przy interpretacji art. 79 ust. 1 ustawy o prawie autorskim powołał się jedynie na brak szczególnych przepisów o przedawnieniu roszczeń wynikających z art. 79 ust. 1 ustawy i wypowiedzi w literaturze, natomiast nie zastanawiał się nad samym charakterem prawnym tych roszczeń, przyjętym w ukształtowanej już judykaturze Sądu Najwyższego, należy stwierdzić, że wyrok tego Sądu z dnia 31 marca 2010 r. w części oddalającej apelację pozwanej „M. Films” – spółki z o.o. jest niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.:

W tej sytuacji należało orzec jak w sentencji na podstawie art. 424 § 2¹¹. O kosztach postępowania wywodzących skargę orzeczono stosownie do art. 98 i art. 208 § 1 k.p.c. w zw. z art. 424¹² k.p.c.